

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
της 7ης Σεπτεμβρίου 2004¹

I — Εισαγωγή

Στην παρούσα υπόθεση, τίθεται το ζήτημα αν η προσωρινή εξέταση μαρτύρων πριν υπάρξει εκκρεμοδικία, όπως προβλέπεται από το ολλανδικό δίκαιο, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών². Εν προκειμένω, πρέπει να καθοριστεί αν ένα μέτρο τέτοιου είδους μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ασφαλιστικό μέτρο» κατά την έννοια του άρθρου 24 της εν λόγω συμβά-

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7) όπως τροποποιήθηκε με τη σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 σχετικά με την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 24), με τη σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 σχετικά με την προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 388, σ. 1), με τη σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 σχετικά με την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1) και με τη σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας (ΕΕ L 1997, C 15, σ. 1) (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών ή σύμβαση). Η παγκοινωνή μορφή δημοσιεύτηκε στην ΕΕ 1998, C 27, σ. 1.

II — Η διαδικασία της κύριας δίκης

1. Τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης εκτίθενται στη διάταξη περί παραπομπής.

2. Με διάταξη της 23ης Απριλίου 2002, το Rechtbank (πρωτοβάθμιο δικαστήριο) te Haarlem διέταξε την «προσωρινή εξέταση» (voortlopig getuigenverhoor) μάρτυρα που κατοικεί στις Κάτω Χώρες. Το μέτρο αυτό λήφθηκε κατόπιν αιτήσεως της Unibel Exser BVBA (στο εξής: Unibel), εταιρίας με έδρα το Stekene (Βέλγιο), στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Unibel και της St. Paul Dairy Industries NV (στο εξής: St. Paul), με έδρα το Lokeren (Βέλγιο).

3. Η St. Paul άσκησε έφεση κατά της διατάξεως αυτής ενώπιον του Gerechtshof του Άμστερνταμ. Με το δικόγραφο της εφέσεως, η St. Paul ζήτησε την ακύρωση της διατάξεως λόγω αναρμοδιότητας του πρωτοβαθμίου ολλανδικού δικαστηρίου ή την απόρριψη της επίμαχης αιτήσεως για την εξέταση του μάρτυρα. Η Unibel ζήτησε

από το *Gerechtshof* να κρίνει την έφεση απαράδεκτη ή αβάσιμη, με προσωρινώς εκτελεστική απόφαση.

4. Η διάταξη παραπομπής δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο ως προς τη φύση της διαφοράς που αποτελεί τη βάση της υποθέσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος της *St. Paul* εξήγησε ότι οι διάδικοι διαφωνούσαν περί του ποσού της αποζημιώσεως για ζημία που προκλήθηκε από την ελαττωματική λειτουργία μηχανής που εγκατέστησε η *Unibel* σε εργοστάσιο της *St. Paul*.

III — Τα προδικαστικά ερωτήματα

5. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαφοράς, το *Gerechtshof*, σύμφωνα με το πρωτόκολλο υπ' αριθ. 3 του Ιουνίου 1971 σχετικά με την εκ μέρους του Δικαστηρίου ερμηνεία της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και παρέπεμψε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα δύο προδικαστικά ερωτήματα:

1) Εμπίπτει ο κατά το άρθρο 186 επ. του *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) θεσμός της «προσωρινής εξετάσεως μαρτύρων πριν την άσκηση αγωγής» στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών, λαμβανομένου υπόψη ότι, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, με τη διαδικασία αυτή επιδιώκεται όχι μόνο να καταστεί δυνατή η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων το ταχύτερο δυνατό μετά την επέλευση των επίμαχων πραγματικών περιστατικών και να αποτραπεί η

απώλεια αποδείξεων, αλλά και, κυρίως, να δοθεί η δυνατότητα σε εκείνους τους οποίους αφορά το ενδεχόμενο να αχθεί αργότερα μια διαφορά ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου —ήτοι, εκείνους που προτίθενται να κινήσουν τέτοια δίκη, εκείνους που αναμένουν να κινηθεί κατ' αυτών τέτοια δίκη ή τους τρίτους που έχουν συμφέρον σχετικά με τέτοια δίκη— να διαφωτιστούν ως προς τα (ίσως ακόμη μη πλήρως γνωστά σε αυτούς) πραγματικά περιστατικά, και τούτο προκειμένου να μπορέσουν να εκτιμήσουν καλύτερα τη θέση τους, ιδίως δε όσον αφορά το ζήτημα κατά ποίου πρέπει να κινηθεί δίκη;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, μπορεί τούτο να θεωρηθεί μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συμβάσεως των Βρυξελλών;

IV — Παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου

6. Με τη διάταξη περί παραπομπής, το *Gerechtshof* διατύπωσε ορισμένες παρατηρήσεις:

Δεν αμφισβητείται ότι αμφότεροι οι διάδικοι είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο, ότι η

επίμαχη έννομη σχέση διέπεται από το βελγικό δίκαιο, ότι για τις διαφορές από την έννομη αυτή σχέση αρμόδιο είναι το δικαστήριο του Dendermonde, τμήμα St. Niklaas (Βέλγιο), ότι εν προκειμένω δεν υπάρχει στις Κάτω Χώρες εκκρεμής διαφορά (ούτε άλλωστε στο Βέλγιο ή αλλού) και ότι ο μάρτυρας A. C. Schirper, του οποίου την εξέταση ζητεί η Unibel, είναι κάτοικος Κάτω Χωρών (Zaandam).

Το άρθρο 66, παράγραφος 1, του τεθέντος σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2002 κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις³, ορίζει ότι ο κανονισμός αυτός έχει εφαρμογή μόνον επί των αγωγών που ασκούνται μετά την έναρξη της ισχύος του. Εφόσον —κατά την εφεισιβαλλόμενη απόφαση— το δικόγραφο της αιτήσεως της Unibel κατατέθηκε στη γραμματεία του Rechtbank στις 5 Φεβρουαρίου 2002, ο κανονισμός 44/2001 δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, ακόμη και αν η αίτηση με την οποία ζητείται να διαταχθεί η προσωρινή εξέταση ενός μάρτυρα θεωρηθεί ως αγωγή κατά την έννοια του ως άνω άρθρου.

Οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το ζήτημα i) αν η προσωρινή εξέταση ενός μάρτυρα, στην περίπτωση που η υπόθεση δεν είναι ακόμη εκκρεμής επιπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ii) αν μπορεί να αποτελέσει μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

V — Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο

7. Το άρθρο 186, παράγραφος 1, του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering στο εξής: WBR) προβλέπει ότι στις περιπτώσεις που ο νόμος δέχεται την απόδειξη διά μαρτύρων, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να διαταχθεί εξέταση μαρτύρων πριν από την εκκρεμοδικία.

8. Σύμφωνα με το άρθρο 187 του εν λόγω κώδικα, ο κατά τόπον αρμόδιος να διατάξει την προσωρινή εξέταση μάρτυρα δικαστής είναι ο δικαστής των Κάτω Χωρών, στη δωσιδικία του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του το πρόσωπο που πρέπει να εξετασθεί ως μάρτυς. Καταρχήν, ο αντιδικος καλείται στην εξέταση αυτή.

9. Το Hoge Raad der Nederlanden (ολλανδικό ακυρωτικό δικαστήριο), με διάταξη της 24ης Μαρτίου 1995⁴, διευκρίνισε τους σκοπούς που μπορεί να επιδιώκει το εν λόγω διαδικαστικό μέτρο: το μέτρο αυτό έχει σκοπό όχι μόνο να καθιστάται δυνατή η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων γρήγορα μετά την επέλευση των επίμαχων πραγματικών περιστατικών και να αποφεύγεται έτσι η απώλεια αποδείξεων, αλλά επίσης και κυρίως να δίδεται σε εκείνους τους οποίους αφορά το ενδεχόμενο να αχθεί αργότερα μια διαφορά ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου — ήτοι, εκείνους που προτίθενται να κινήσουν τέτοια δίκη ή εκείνους που αναμένουν να

3 — ΕΕ 2001, L 12, σ. 1.

4 — Διάταξη της 24ης Μαρτίου 1995, NJ 1998, υπ' αριθ. 414.

κινηθεί κατ' αυτών τέτοια δίκη— η δυνατότητα να διαφωτιστούν ως προς τα πραγματικά περιστατικά, προκειμένου να μπορέσουν να εκτιμήσουν καλύτερα τη διαδικαστική θέση τους, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα κατά ποίου πρέπει να κινηθεί η δίκη.

VI — Η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

10. Η αίτηση για έκδοση προδικαστικής απόφασης περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Μαρτίου 2003. Η Unibel, η Γερμανική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και η Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις.

11. Η υπόθεση ανατέθηκε στο πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου.

Οι εκπρόσωποι της St. Paul και της Επιτροπής παρέστησαν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 14ης Ιουλίου 2004.

VII — Επιχειρήματα των παρισταμένων

12. Σύμφωνα με την Unibel, η προσωρινή εξέταση μαρτύρων, που διέπεται από το

άρθρο 186 του WBR, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 της Συμβάσεως καθώς και έχει σκοπό τη διατήρηση πραγματικής ή νομικής καταστάσεως. Ο προσωρινός χαρακτήρας έγκειται στο ότι οι ούτως κτηθείσες καταθέσεις δεν συνιστούν κατ' ανάγκην οριστικές αποδείξεις στην κύρια δίκη. Περαιτέρω, το άρθρο 186 του WBR είναι το μόνο μέσον που έχει ένας Βέλγος πολίτης για να λάβει μαρτυρική κατάθεση στις Κάτω Χώρες πριν από την εκκρεμοδικία.

13. Η Γερμανική Κυβέρνηση φρονεί ότι από τη γραμματική και τελεολογική ερμηνεία της συμβάσεως προκύπτει ότι η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της, διότι η απόφαση που πρέπει να εκδοθεί κατόπιν της διαδικασίας αυτής δεν είναι απόφαση δυνάμενη να αναγνωρισθεί και να εκτελεστεί υπό την έννοια του άρθρου 25 της Συμβάσεως. Η εν λόγω διαδικασία δεν προορίζεται να ρυθμίσει τις μεταξύ των μερών έννομες σχέσεις αλλά να συμβάλει από οργανωτικής απόψεως μέσω συντηρητικού μέτρου.

14. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι το άρθρο 24 της Συμβάσεως πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αποκλείει τα προσωρινά μέτρα που λαμβάνονται πριν από την άσκηση αγωγής. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, για το παραδεκτό του οποίου αμφιβάλλει, φρονεί ότι το άρθρο 24 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να δοθεί σε έναν διάδικο η δυνατότητα να εκθέτει τον αντίδικό του σε αιτήματα παροχής αποδείξεων χωρίς τις κατάλληλες διαδικαστικές εγγυήσεις.

15. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το άρθρο 24 εφαρμόζεται μόνον αν τυγχάνει εφαρμογής η ίδια η σύμβαση. Η Επιτροπή υποστηρίζει εξάλλου ότι η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων δεν πληροί την προϋπόθεση της αντιστρεψιμότητας που, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, χαρακτηρίζει τα προσωρινά μέτρα του άρθρου 24.

16. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η St. Paul υποστήριξε ότι η διαδικασία του άρθρου 186 του WBR δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελών.

VIII — Ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

17. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα σκοπεί το αν η συγκεκριμένη διαδικασία της προσωρινής ακρόασης⁵ μαρτύρων που προβλέπεται στον ολλανδικό κώδικα πολιτικής δικονομίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελών, ενώ το δεύτερο σκοπεί το ζήτημα αν η εν λόγω διαδικασία μπορεί να χαρακτηριστεί ως προσωρινό μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 24 της εν λόγω συμβάσεως.

18. Επειδή είναι μάλλον απίθανο διαδικασία όπως η επίδικη, η οποία δεν αφορά την

ουσία της διαφοράς, να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής άλλης διατάξεως της συμβάσεως πλην του άρθρου 24, πρέπει τα εν λόγω δύο ερωτήματα να συμπτυχθούν σε ένα μόνον ερώτημα, αν δηλαδή πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων του άρθρου 186 του WBR συνιστά ένα από τα προβλεπόμενα στο προαναφερθέν άρθρο 24 μέτρα. Άλλος τρόπος προσεγγίσεως του προβλήματος είναι να θεωρηθεί ότι το πρώτο ερώτημα καθιστά δυνατή την εξακρίβωση αν η σύμβαση είναι εφαρμοστέα, αορίστως, στην προσωρινή ακρόαση μαρτύρων, ενώ το δεύτερο έχει ως σκοπό να διευκρινιστεί σε ποια ακριβώς διάταξη της συμβάσεως εμπίπτει το εν λόγω μέτρο. Φρονώ, πάντως, ότι η τελευταία αυτή λύση, πέραν του ότι είναι πλασματική, ουδέν χρήσιμο προσθέτει στην πρώτη.

19. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να πληρούνται και άλλες προϋποθέσεις ώστε να είναι εφαρμοστέα η σύμβαση. Μολονότι οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν, από τυπικής απόψεως, το παραδεκτό, συνδέονται τόσο στενά με την επί της ουσίας εξέταση ώστε θα τις εξετάσω από κοινού.

Επί του παραδεκτού και της ουσίας

20. Πολλές πτυχές της παρούσας υποθέσεως αφορούν το παραδεκτό της. Αφενός, η διαφορά εμπίπτει στη Σύμβαση των Βρυξελών μόνον αν αφορά αστική ή εμπορική

5 — Για λόγους ευκολίας, χρησιμοποιούσι την κατά λέξη μετάφραση του χρησιμοποιηθέντος από τον Ολλανδό νομοθέτη όρου.

υπόθεση ή έχει διεθνή χαρακτήρα. Επειδή τα ασφαλιστικά μέτρα είναι ικανά να διασφαλίσουν ποικίλης φύσεως δικαιώματα, το ζήτημα αν επιτίθονται στο πεδίο εφαρμογής της συμβάσεως δεν καθορίζεται από την ίδια τους τη φύση, αλλά από τη φύση των δικαιωμάτων που σκοπούν να διασφαλίσουν. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση της Συμβάσεως προκειμένου να ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής της ασφαλιστικά μέτρα που αφορούν υποθέσεις οι οποίες αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως⁶.

21. Εξάλλου, ελλείψει άλλου χαρακτηρισμού, μπορεί να κριθεί ότι η εν λόγω ακρόαση μαρτύρων αποτελεί μέρος των «ασφαλιστικών μέτρων» κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συμβάσεως.

22. Σύμφωνα με το άρθρο 1, η Σύμβαση εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, με εξαίρεση την προσωπική κατάσταση και ικανότητα των φυσικών προσώπων, των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, των κληρονομικών σχέσεων, της πτωχεύσεως, των πτωχευτικών συμβιβασμών και άλλων ανάλογων διαδικασιών, της κοινωνικής ασφαλίσεως και της διαιτησίας.

23. Μολοντί στη διάταξη παραπομπής δεν αναφέρεται καθόλου το αντικείμενο της

διαφοράς, εντούτοις από τις διευκρινίσεις που προσκόμισε ο εκπρόσωπος της St. Paul κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και τη μελέτη των εγγράφων που επισυνάπτονται στην αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως διαπιστώνεται ότι η διαφορά αφορά το ποσόν της αποζημιώσεως της ζημίας που προκλήθηκε από την ελαττωματική λειτουργία τεχνικής εγκαταστάσεως. Η κύρια αξίωση προκύπτει προφανώς από σύμβαση συναφθείσα μεταξύ των δύο επιχειρήσεων ή θεμελιούται σε προβλεπόμενη από τον νόμο αιτία στοιχειοθετήσεως της αστικής ευθύνης⁷. Πρόκειται επομένως για διαφορά, τουλάχιστον ενδεχομένως, σε αστική ή εμπορική υπόθεση. Εν πάση περιπτώσει, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει εάν πρόκειται περί αυτού.

24. Η ένσταση σχετικά με τον διεθνή χαρακτήρα της διαφοράς έχει μεγαλύτερη σημασία.

25. Η Σύμβαση δεν καθορίζει ρητώς την έννοια αυτή. Στο προοίμιό της τονίζεται εντούτοις η σημασία καθορισμού της «διεθνούς» δικαιοδοσίας των δικαστηρίων των συμβαλλομένων μερών⁸. Περαιτέρω, από τον σκοπό της συμβάσεως προκύπτει ότι, λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως που αποτελεί τη νομική της βάση, ήτοι του άρθρου 220 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 293 ΕΚ), η Σύμβαση

6 — Αποφάσεις της 27ης Μαρτίου 1979, 143/78, De Cavell (Συλλογή τόμος 1979/1, σ. 597, σκέψη 8) και της 26ης Μαρτίου 1992, C-261/90, Reichert και Kockler (Συλλογή 1992, σ. 1-2149, σκέψη 32).

7 — Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 189/87, Καλφάλης (Συλλογή 1988, σ. 5565, σκέψη 18).

8 — Μοναδική αιτιολογική σκέψη.

επιδιώκει τον ίδιο σκοπό με την Κοινότητα⁹, η κανονιστική δραστηριότητα της οποίας σκοπεύει τις έννομες σχέσεις που μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο στο διασυνοριακό εμπόριο. Με άλλα λόγια, σκοπός της συμβάσεως δεν είναι να αποτελέσει τη μοναδική βάση επιλύσεως συγκρούσεων διεθνούς δικαιοδοσίας σε καταστάσεις που δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή όταν όλα τα στοιχεία που αποτελούν τη διαφορά απαντώνται στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους.

26. Στην παρούσα υπόθεση, συνομολογείται, σύμφωνα με τη διάταξη παραπομπής, ότι οι διάδικοι είναι Βέλγοι και η έννομη σχέση τους διέπεται από το βελγικό δίκαιο. Αντιθέτως, η διαδικασία που αποτελεί τη βάση της παρούσας προδικαστικής παραπομπής κινήθηκε στις Κάτω Χώρες, ενώπιον ολλανδικού δικαστηρίου. Συνεπώς, είναι αδιαμφισβήτητο, σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, ότι η διαφορά περιλαμβάνει στοιχεία αλλοδαπότητας.

27. Το γεγονός ότι δύο βελγικές επιχειρήσεις άσκησαν αγωγή στις Κάτω Χώρες δεν προσδίδει οπωσδήποτε στην αγωγή αυτή διεθνή χαρακτηρισμό εφόσον απαιτείται περαιτέρω επαρκής σύνδεσμος με στοιχείο αλλοδαπότητας. Τούτο θα συνέβαινε ασφαλώς αν κρινόταν ότι η διαδικασία που κινήθηκε στις Κάτω Χώρες συνιστά παρεμπόδιον ζήτημα κύριας διαδικασίας κινήθείσας, παραδείγματος χάριν, στο Βέλγιο. Εντούτοις, το εν λόγω στοιχείο αλλοδαπότητας δεν

συντρέπει αν κριθεί, αντιθέτως, ότι η ολλανδική διαδικασία έχει ανεξάρτητο χαρακτήρα και δεν εξαρτάται από ενδεχόμενη μεταγενέστερη βελγική διαδικασία.

28. Το Δικαστήριο δεν διαθέτει στοιχεία βάσει των οποίων να μπορεί να κρίνει ότι υφίσταται επαρκής σχέση μεταξύ της ζητηθείσας προσωρινής ακρόασης μαρτύρων και ενδεχόμενης διαδικασίας σε άλλο κράτος μέλος.

29. Όπως επισήμαναν πολλοί παριστάμενοι, η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων δεν έχει κατ' ανάγκην τέτοιο εμπεριστατωμένο χαρακτήρα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, συνήθως στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας, οι ούτως κτηθείσες καταθέσεις είναι χρησιμότερες. Παρόλα αυτά, ο νόμος δεν εξαρτά την ακρόαση μάρτυρα ή την εγκυρότητα καταθέσεως από την άσκηση αγωγής εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Περαιτέρω, όπως έκρινε το Hoge Raad, η κύρια λειτουργία της ακρόασης αυτής είναι να επιτρέψει την κτήση χρήσιμων πληροφοριών για να εκτιμηθεί σε ποιο βαθμό μπορεί να ευοδωθεί μεταγενέστερη αγωγή ή για να καθοριστεί το πρόσωπο έναντι του οποίου πρέπει να στραφεί η αγωγή. Επομένως, ουδαμώς μπορεί να αποκλεισθεί ότι η διαδικασία αυτή χρησιμοποιείται ανεξαρτήτως της κινήσεως άλλης διαδικασίας.

30. Μολονότι, εν προκειμένω, με το αίτημα προσωρινής ακρόασης μαρτύρων επιδίωκε-

9 — Απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1994, C-398/92, Mund & Fester (Συλλογή 1994, σ. I-467, σκέψεις 11 και 12).

ταί τέτοιος σκοπός, μπορεί παρόλα αυτά να αποδειχθεί δυσχερές να αποδειχθεί επαρκώς σημαντική σχέση μεταξύ του εν λόγω μέτρου και μεταγενέστερης διαδικασίας, οπότε δεν υφίσταται εν προκειμένω διαφορά διεθνούς χαρακτήρα.

31. Από τα προηγούμενα στοιχεία προκύπτει ότι η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων είναι, για τους σκοπούς της συμβάσεως, μάλλον ανεξάρτητο αποδεικτικό μέσο παρά ασφαλιστικό μέτρο. Ως ασφαλιστικό μέτρο, δεν μπορεί να προσδώσει διεθνή χαρακτηριστήρα στη διαδικασία της κύριας δίκης, σε σχέση με την οποία είναι αρκούντως ανεξάρτητο.

32. Στα δίκαια των διαφορών κρατών μελών, υφίστανται επίσης αποδεικτικά μέσα που προηγούνται της ασκήσεως ένδικης προσφυγής. Τα μέσα αυτά χαρακτηρίζονται συνήθως από τον συγκεκριμένο σκοπό τους, ήτοι τη στοιχειοθέτηση ή διατήρηση αποδείξεων¹⁰, και ο επιληφθείς δικαστής μπορεί προς τούτο να εξακριβώσει το υποστατόν του κινδύνου της προβαλλόμενης απώλειας¹¹, το λυσιτελές για τη λύση

της διαφοράς των πραγματικών περιστατικών που σκοπείται να αποδειχθούν¹² ή την ύπαρξη αρχής αποδείξεων, που αποδεικνύουν την ανάγκη ένδικης προσφυγής¹³. Αρμόδιος δικαστής για τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων είναι ο αρμόδιος για την επίλυση της διαφοράς επί της ουσίας και, μόνον εξαιρετικώς, ο δικαστής στη δωσιδικία του οποίου διαμένει ο συγκεκριμένος μάρτυρας¹⁴.

33. Το δανικό και το ισπανικό δίκαιο επιτρέπουν εξάλλου τη χρησιμοποίηση προκαταρκτικών αποδεικτικών μέσων για να διαφωτιστούν τα κρίσιμα για τους σκοπούς εξετάσεως της διαφοράς πραγματικά περιστατικά.

34. Εν προκειμένω, εφόσον δεν υπάρχουν στοιχεία όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκει το επίδικο αίτημα ακροάσεως μαρτύρων είναι αδύνατον να κριθεί οριστικώς ο διεθνής χαρακτήρας της διαφοράς.

10 — Βλ. τα άρθρα 485 επ. του Γερμανικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Zivilprozessordnung· στο εξής: ΖΠΟ)· τα άρθρα 384 επ. του Αυστριακού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Zivilprozessordnung· στο εξής: ÖZPO)· το άρθρο 584 του Βελγικού Δικαστικού Κώδικα (Code judiciaire)· το άρθρο 343 του Δανικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τα άρθρα 256 επ. του Ισπανικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας· το κεφάλαιο 17, άρθρο 10, του Φινλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας· το άρθρο 145 του νέου Γαλλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας· τα άρθρα 692 επ. του Ιταλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (codice di procedura civile· στο εξής: CPC)· το άρθρο 350 Λουξεμβουργιανού Νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τα άρθρα 520 έως 522 bis του Πορτογαλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας· το άρθρο 41 του Σουηδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

11 — Βλ. το άρθρο 485, παράγραφος 1, του ΖΠΟ.

35. Κατά συνέπεια, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να αποφανθεί επί του σημείου αυτού. Αν για τον καθορισμό της διακονο-

12 — Βλ. την απόφαση του Oberlandesgericht του Hamm, δημοσιευθείσα στην NJW-RR 1998, σ. 933, καθώς και το άρθρο 387 του ÖZPO.

13 — Άρθρο 487 του ΖΠΟ.

14 — Άρθρο 486, παράγραφος 3, του ΖΠΟ· άρθρο 343, παράγραφος 3, του ÖZPO· άρθρο 693 του CPC.

τικής δικαστικής αρμοδιότητας τυγχάνει εφαρμογής η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ανάγκη υπάρξεως διακρατικού στοιχείου, μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι διατάξεις της συμβάσεως δεν εφαρμόζονται στις δραστηριότητες που ασκούνται στο εσωτερικό ενός μόνον κράτους μέλους, και το ζήτημα εάν πρόκειται περί αυτού εξαρτάται από τα πραγματικά περιστατικά, η εξακρίβωση των οποίων εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο¹⁵.

36. Η άποψη αυτή συνάδει προς τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι εναπόκειται στον δικαστή του τόπου όπου βρίσκεται το αντικείμενο των αιτουμένων μέτρων να εκτιμήσει τις συνθήκες που δικαιολογούν την επιβολή ή την άρνηση των μέτρων αυτών¹⁶.

37. Τέλος, πρέπει να καθορισθεί αν, στην περίπτωση που πληρούνται οι δύο προηγούμενες προϋποθέσεις, η διαδικασία του άρθρου 186 του WBR εμπίπτει σε μια από τις διατάξεις της συμβάσεως. Εφόσον σκοπός της διαδικασίας αυτής δεν είναι η επίλυση της ουσίας της διαφοράς, δεν μπορεί να εμπίπτει σε άλλη διάταξη πλην του άρθρου 24 της Συμβάσεως. Τούτο προκύπτει από την ίδια τη διατύπωση της διατάξεως του *Gerechtshof*, η οποία παραπέμπει στο άρθρο αυτό με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα. Εξάλλου, οι παριστάμενοι εξέφρασαν ρητώς ή σιωπηρώς την ίδια άποψη με τις παρατηρήσεις τους.

38. Πάντως, για να καθορισθεί αν η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων συνιστά ασφαλιστικό μέτρο, πρέπει να διευκρινιστεί, πρώτον, τι νοείται με το εν λόγω αποδεικτικό μέσον.

39. Σύμφωνα με το άρθρο 24 της Συμβάσεως:

«Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο συμβαλλόμενου κράτους μπορούν να ζητηθούν από τα δικαστήρια του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου συμβαλλόμενου κράτους έχει, σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υποθέσεως.»

40. Συναφώς, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επανειλημμένα ότι αποδεικτικό μέτρο που έχει τέτοια χαρακτηριστικά μπορεί νομωτύπως να διαταχθεί πριν από την κίνηση κύριας δίκης¹⁷.

41. Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εν λόγω αποδεικτικών μέσων, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι πρέπει να

15 — Βλ. απόφαση της 23ης Απριλίου 1991, C-41/90, *Hoefner και Elser* (Σύλλογή 1991, σ. I-1979, σκέψη 37).

16 — Απόφαση της 21ης Μαΐου 1980, 125/79, *Denlauler* (Σύλλογή τόμος 1980/II, σ. 149, σκέψη 16).

17 — Απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1998, C-391/95, *Van Uden Maritime* (Σύλλογή 1998, σ. I-7091, σκέψη 29). Βλ., εξάλλου, *Bischoff*, J.-M. και *Huet*, A.: «Chronique de jurisprudence de la Cour de Justice des Communautés européennes», *Journal du droit international*, 1982, n° 1, σ. 942 έως 947, ειδικότερα σ. 947.

αποβλέπουν στη διατήρηση μιας πραγματικής ή νομικής καταστάσεως προς διασφάλιση των δικαιωμάτων των οποίων η αναγνώριση ζητείται (ή μπορεί να ζητηθεί, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα στοιχεία) από το δικαστήριο της ουσίας¹⁸.

42. Η χορήγηση αυτού του είδους αποδεικτικών μέσων απαιτεί από το Δικαστήριο ιδιαίτερη περίσκεψη και εμπεριστατωμένη γνώση των συγκεκριμένων συνθηκών υπό τις οποίες το αποδεικτικό μέσον καλείται να παραγάγει τα αποτελέσματά του. Ανάλογα με την περίπτωση, και ιδίως ανάλογα με τα εμπορικά συναλλακτικά ήθη, ο δικαστής πρέπει να μπορεί να περιορίζει χρονικά την επιβολή του μέτρου ή, όσον αφορά τη φύση των περιουσιακών στοιχείων ή των εμπορευμάτων επί των οποίων θα επιβληθεί το ασφαλιστικό μέτρο, να απαιτεί τραπεζική εγγύηση ή να διορίζει μεσεγγυούχο, και γενικά να εξαρτά τη λήψη του μέτρου από όλες τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν τον προσωρινό ή συντηρητικό χαρακτήρα του¹⁹.

43. Επομένως, η χορήγηση ασφαλιστικών μέτρων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 24 εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την ύπαρξη αληθούς συνδέσμου μεταξύ του αντικειμένου των αιτουμένων μέτρων και της εδαφικής αρμοδιότητας του συμβαλλομένου κράτους του δικαστηρίου της ουσίας.

44. Από τα προηγούμενα στοιχεία απορρέει επίσης ότι εναπόκειται στο δικαστήριο που διατάσσει τα ασφαλιστικά μέτρα βάσει του άρθρου 24 να λάβει υπόψη την ανάγκη επιβολής προϋποθέσεων προκειμένου να διασφαλισθεί ο προσωρινός χαρακτήρας των μέτρων.

45. Σύμφωνα με το Hoge Raad²⁰, η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων σκοπεί στη λήψη μαρτυρικών καταθέσεων εντός σύντομου χρονικού διαστήματος μετά την επέλευση των επιδίκων πραγματικών περιστατικών, με σκοπό να αποφευχθεί η απώλεια αποδείξεων και να διαφωτιστούν τα κρίσιμα για την άσκηση αγωγής πραγματικά περιστατικά. Επί του τελευταίου αυτού σημείου, το Hoge Raad επισημαίνει ότι εκείνοι τους οποίους αφορά το ενδεχόμενο να αχθεί αργότερα μια διαφορά ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου — ήτοι, εκείνος που προτίθεται να κινηθεί τέτοια δίκη ή εκείνος που αναμένει να κινηθεί κατ' αυτού τέτοια δίκη— πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διαφωτιστεί εκ των προτέρων όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, προκειμένου να εκτιμήσει καλύτερα τη διαδικαστική του θέση, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα κατά ποιού πρέπει να κινηθεί τη δίκη.

46. Από τη νομολογία του Hoge Raad προκύπτει ότι ο όρος «προσωρινή ακρόαση» είναι ανακριβής, διότι η εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων και το ενδιαφέρον των παρασχεθεισών πληροφοριών δεν εξαρτώ-

18 — Προπαρατεθείσα απόφαση Reichert και Kockler, σκέψη 34.

19 — Προπαρατεθείσα απόφαση Denilauler, σκέψη 15.

20 — Βλ. τη σκέψη 9 ανωτέρω.

νται από την άσκηση ένδικης προσφυγής ή την παρέλευση προθεσμίας. Έχουν ενδογενή αξία, ανεξαρτήτως κάθε άλλης διαδικασίας.

47. Η ανωτέρω επικληθείσα νομολογία του Δικαστηρίου επιτρέπει πάντως τον ισχυρισμό ότι, αν μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 186 του WBR σκοπεύει τη διατήρηση αποδεικτικού μέσου που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί σε μεταγενέστερη κύρια δίκη, τότε το μέτρο αυτό εμπίπτει στην έννοια των «ασφαλιστικών μέτρων» του άρθρου 24 της συμβάσεως. Τούτο δεν ισχύει αν πρόκειται για μέτρα που σκοπούν να διαφωτίσουν διαδικαστικά ζητήματα, η σχέση των οποίων με μεταγενέστερη προσφυγή μπορεί να αποδειχθεί αμελητέα ή περιστασιακή.

48. Η έκθεση του P. Schlosser σχετικά με τη Σύμβαση Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας στη Σύμβαση των Βρυξελλών και στο πρωτόκολλο σχετικά με την ερμηνεία της από το Δικαστήριο²¹, μολονότι αφορά την εκτέλεση αποφάσεων, επιβεβαιώνει την άποψη αυτή:

«Εφόσον υπάρχει θέληση να υπάγονται στο άρθρο 25 της Συμβάσεως και οι προδικα-

στικές αποφάσεις που αφορούν την εξέλιξη της δίκης, ιδίως στην περίπτωση διεξαγωγής αποδείξεων, συνεπάγεται ότι τούτο αναφέρεται επίσης στις αποφάσεις που θα μπορούσαν να εκτελέσουν οι διάδικοι χωρίς τη συνεργασία των δικαστηρίων και η εκτέλεση των οποίων θα επηρέαζε τρίτους και πιο συγκεκριμένα τους μάρτυρες. Η “αναγκαστική εκτέλεση” τέτοιων αποφάσεων σύμφωνα με τη Σύμβαση δεν θα ήταν επομένως εφικτή. Πρέπει να εξαγάγουμε το συμπέρασμα ότι οι προδικαστικές αποφάσεις που έχουν ως σκοπό όχι τη ρύθμιση των εννόμων σχέσεων μεταξύ των διαδίκων αλλά την οργάνωση της εξέλιξης της διαδικασίας, πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του τίτλου III της συμβάσεως.»

49. Ο ορισμός που έγινε δεκτός από το Hoge Raad τονίζει, επιπροσθέτως, ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο επιληφθείς δικαστής δεν χρειάζεται να εκτιμήσει τον κίνδυνο απώλειας των αποδείξεων για να διατάξει το μέτρο, διότι το μέτρο αυτό σκοπεύει στην πραγματικότητα τη συλλογή πληροφοριών βάσει των οποίων είναι δυνατό να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα κινήσεως διαδικασίας.

50. Πάντως, τα εν λόγω μέτρα δεν καλύπτονται από τη Σύμβαση διότι δεν συνιστούν ασφαλιστικά μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 24, από το πεδίο εφαρμογής του οποίου εκφεύγουν ως εκ της φύσεώς τους, ιδιαίτερα επειδή έχουν σαφώς αυτόνομο χαρακτήρα και δεν είναι προσωρινά.

21 — ΕΕ 1986, C 298, σ. 99 επ., συγκεκριμένα, σημείο 187 (στο εξής: έκθεση Schlosser).

51. Κατά συνέπεια, κατά την άποψή μου, είναι αδύνατον να δοθεί στο αιτούν δικαστήριο ενιαία απάντηση, εφόσον το εφαρμοστέο της συμβάσεως εξαρτάται από τον συγκεκριμένο σκοπό που επιδιώκει η προσωρινή ακρόαση μαρτύρων.

52. Επομένως, τα προβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα μπορεί να κριθούν απαράδεκτα διότι, κατά πάγια νομολογία, η ανάγκη να δοθεί ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου που να είναι χρήσιμη για το εθνικό δικαστήριο απαιτεί όπως το εθνικό δικαστήριο καθορίζει το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται τα ερωτήματα που υποβάλλει, ή τουλάχιστον, εξηγεί τις πραγματικές καταστάσεις επί των οποίων στηρίζονται τα ερωτήματα αυτά²².

53. Συναφώς, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι πληροφορίες και τα ερωτήματα που περιλαμβάνονται στις διατάξεις παραπομπής δεν χρησιμεύουν απλώς στο να επιτρέπουν στο Δικαστήριο να δίδει χρήσιμες απαντήσεις αλλά και στο να παράγουν τη δυνατότητα στις κυβερνήσεις των κρατών μελών, καθώς και στους λοιπούς ενδιαφερόμενους διαδικούς να καταθέτουν τις παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Εναπόκειται

στο Δικαστήριο να μεριμνά για τη διασφάλιση της δυνατότητας αυτής, λαμβανομένου υπόψη ότι δυνάμει της προαναφερθείσας διατάξεως, μόνον οι περί παραπομπής αποφάσεις κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους διαδικούς²³.

54. Πάντως, υπό το πρίσμα όλων των προηγούμενων στοιχείων ενδεικνύεται, για τους σκοπούς της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης, να παρασχεθούν στο αιτούν δικαστήριο ορισμένα κριτήρια ερμηνείας, ιδίως δε εκείνα βάσει των οποίων μπορούν να τονισθούν τα κενά που υπάρχουν στην έκθεση των πραγματικών περιστατικών της αιτήσεως για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

55. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του *Gerechtshof* του Άμστερνταμ υπό την έννοια ότι διάταξη όπως η σκοπούμενη στο άρθρο 186 του *WBR* εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ως «ασφαλιστικό μέτρο» κατά την έννοια του άρθρου 24, αν σκοπεί στη διατήρηση αποδεικτικού μέσου που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο μεταγενέστερης διαδικασίας.

22 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 26ης Ιανουαρίου 1993, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-320/90 έως C-322/90, *Tele-marsicabruzzo* κ.λπ. (Συλλογή 1993, σ. I-393, σκέψη 6) και της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, C-67/96, *Albany* (Συλλογή 1999, σ. I-5751, σκέψη 39).

23 — Απόφαση της 1ης Απριλίου 1982, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 141/81, 142/81 και 143/81, *Holdijk* κ.λπ. (Συλλογή 1982, σ. 1299, σκέψη 6): καθώς και τις προπαρατεθείσες διατάξεις *Saddik*, σκέψη 13, και *Grau Gomis* κ.λπ., σκέψη 10.

56. Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται τη λύση αυτή, την οποία κρίνει αντίθετη προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου.

δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις²⁴, που διευκολύνει το εν λόγω είδος μέτρων.

57. Είναι, βεβαίως, αληθές ότι σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να προκύψουν δυσχέρειες ως προς τον καθορισμό του αν ο σκοπός της διατηρήσεως των αποδείξεων υπερισχύει των αιτημάτων παροχής διευκρινίσεων. Κρίνω πάντως ότι, αφού αποδειχθεί η ύπαρξη κινδύνου απώλειας των αποδείξεων, ο δικαστής μπορεί να εφαρμόζει τους κανόνες της συμβάσεως.

60. Ο κανονισμός αυτός επιτρέπει στον δικαστή κράτους μέλους να ζητεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους τη διεξαγωγή αποδείξεων ή την απευθείας διεξαγωγή της εν λόγω αποδείξεως, με την προϋπόθεση ότι προορίζεται να χρησιμοποιηθεί στη δικαστική υπόθεση που έχει ήδη αρχίσει να εκδικάζεται ή πρόκειται να εκδικασθεί²⁵. Το δικαστήριο εκτελέσεως εκτελεί την παραγγελία σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους του ή, πλην ασυμβατότητας, σύμφωνα με τις ειδικές διαδικασίες που προβλέπονται στο δίκαιο του κράτους μέλους του αιτούντος δικαστηρίου²⁶.

58. Εξάλλου, οποιαδήποτε άλλη απόφαση θα έθιγε την αυτοτέλεια της κατά το άρθρο 24 της Συμβάσεως έννοιας των «ασφαλιστικών μέτρων» σε σχέση με τις εθνικές έννομες τάξεις.

61. Εξάλλου, ο κανονισμός 1206/2001 υπερισχύει των διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχουν συναφθεί συναφώς από τα κράτη μέλη²⁷. Όσον αφορά την εξακολουθούσα ενδεχομένως εφαρμογή του κανονισμού 44/2001, ο νέος κανονισμός υπερισχύει επίσης του τελευταίου αυτού κανονισμού, σύμφωνα με την αρχή της διαδοχής των νομικών κανόνων (*lex posterior derogat priori*).

59. Εν πάση περιπτώσει, όπως ορθώς τονίζει η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, το επίμαχο ερώτημα έχει πλέον μόνον ιστορικό ενδιαφέρον εφόσον, εν τω μεταξύ, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2004 ο κανονισμός (ΕΚ) 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των

24 — ΕΕ L 174, σ. 1.

25 — Άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2.

26 — Άρθρο 10, παράγραφοι 2 και 3.

27 — Άρθρο 21, παράγραφος 1.

ΙΧ — Πρόταση

62. Για τους προεκτεθέντες λόγους, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα διατυπωθέντα από το *Gerechtshof de Amsterdam* ερωτήματα υπό την έννοια ότι διάταξη όπως η διάταξη του άρθρου 186 του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*), πρέπει να θεωρηθεί ως μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, υπό την προϋπόθεση ότι σκοπεύει στη διατήρηση αποδεικτικού μέσου που θα χρησιμοποιηθεί σε μεταγενέστερη διαδικασία.